

DE MAIG I MOVIMENT OBRER

Juan Peiró
(1887-1942)

Gabriel Alomar
(1873-1941)

Enseny d'Ors
(1881-1954)

Salvador Seguí
"Nai del Socre"
(1886-1923)

Lluís Companys
(1882-1940)

Francesc Layret
(1880-1920)

Àngel Pestanya
(1886-1937)

Antoni Fabra i Ribas
(1879-1958)

Josep Renau
(1907)

J. A. Forns
(1903)

1890 1981

Exposició

Del 30 d'Abril al 24 de Maig 1981. Feiners: d'10 a 14 i de 17,30 a 20,30. Festius: de 10 a 14.
Capella de l'Antic Hospital de la Santa Creu. Carrer Hospital, 56. Barcelona-1.

AJUNTAMENT DE BARCELONA

Serveis de Cultura

EL "PRIMER DE MAIG" I EL MOVIMENT OBRER

El Primer de Maig és la festa internacional dels treballadors i les treballadores d'arreu del món. Aquesta jornada fou resultat d'un acord de la Internacional Socialista reunida en congrés al juliol de 1899. El primer "Primer de Maig" fou, doncs, el de 1890. I la principal reivindicació d'aquell moment es resumia en els tres vuits: jornada laboral de 8 hores, 8 hores de repòs, 8 hores de lleure i instrucció.

Des de la perspectiva de 1981, quan fa gairebé 100 anys dels fets de Xicago, pot ésser útil assajar de donar una visió global del que ha estat -i del que és actualment- el moviment obrer al món.

Primer període: L'AVENÇ (1890-1930)

Entre 1900 i 1920, el moviment obrer experimenta un avenç considerable, una lenta però continuada marxa ascendent. Alemanya i els Estats Units d'Amèrica en són els capdavanters, pel que fa al nombre de vagues. I, pel que fa al nombre de treballadors implicats, Itàlia, Alemanya i el Regne Unit.

En aquest període, el moviment obrer espanyol és, encara, en comparació amb els altres moviments obrers, petit. I gairebé únicament català: dels 49.000 treballadors implicats en vagues el 1910, 29.200 eren barcelonins.

Entre 1920 i 1930 es produeix un reflux: l'èxit de la revolució russa ha anat seguit del fracàs del que era més esperat: la revolució alemanya. A més a Itàlia i a Espanya, el feixisme i la Dictadura, decapiten el moviment.

Segon període: CRISI I GUERRA (1930-1945)

La crisi econòmica internacional, l'ascens de Hitler al poder i la segona guerra mundial suposen un desballestament molt important del moviment obrer. Aquest fet es reflecteix en els quadres estadístics i en les gràfiques d'una forma molt concreta: no hi ha xifres per a 1940.

L'altra cara d'aquesta crisi és, primer, els èxits dels fronts populars -és a dir de l'aliança entre el moviment obrer i la burgesia avançada- i, durant la guerra, la Resistència antinazi i antifeixista. A Espanya, el moviment obrer és fort fins a 1936-39, i és esclafat després. No hi ha xifres, doncs, del 1940 per una raó ben diferent de la dels altres estats.

Tercer període: L'EQUILIBRI (1945-1969)

LA REPRESSIÓ (1939-1969)

Al 1945, el triomf dels Aliats (i de la Resistència) és a la base d'un nou model político-econòmic, basat en l'establiment de la plena ocupació, i en l'augment dels serveis socials, educatius i sanitaris dels estats. Aquest nou model es traduirà en l'etapa de més gran i més continuat creixement de la història: el Llarg Auge de 1945 a 1973. Entre 1950 i 1960, el moviment obrer disminueix: hi ha, arreu (i a desgrat de la guerra freda), un equilibri polític que es tradueix, per exemple, en una disminució dels conflictes. A Espanya, no hi ha, és clar, xifres de vagues pel 1950, no n'hi ha fins el 1963. Sota el franquisme, i d'ençà 1959, es produeix un canvi important: l'obertura a l'exterior pel que fa a l'economia.

Quart període: UN NOU MOVIMENT OBRER (1969-1981)

D'ençà 1967-69 s'observa un fenomen nou, que queda ben reflectit en les xifres de 1970: es produeix, arreu, un salt endavant molt fort del moviment obrer. Ens trobem al davant, a dins, d'una nova etapa, després d'un llarg període de represa i d'equilibri. Entre 1970 i 1978, el nombre total de vagues disminueix, però augmenta, en canvi, el de treballadors implicats. (Això significa que hi ha vagues en fàbriques de dimensions més grans).

Aquest és també, d'ençà 1973-74, un període de depressió econòmica. Però la crisi actual és menys virulenta que la dels anys 30. El futur, com sempre, serà el resultat d'aquella difícil combinació d'intel·ligència, audàcia i sensibilitat.